

PAPER DETAILS

TITLE: Ergenlerde Yaraticilik ve Duygu Düzenlemeyi Yordamada Algılanan Anne Baba Tutumlarının Rolü

AUTHORS: Özge ERDURAN TEKİN,Ayşe Esra ASLAN

PAGES: 569-592

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1864327>

Ergenlerde Yaratıcılık ve Duygu Düzenlemeyi Yordamada Algılanan Anne Baba Tutumlarının Rolü*

The Predictive Role of Perceived Parental Attitudes on Adolescents' Creativity and Emotional Regulation

Özge ERDURAN TEKİN^[1] Ayşe Esra ASLAN^[2]

Başvuru Tarihi: 7 Temmuz 2021

ÖZET

Kabul Tarihi: 28 Ağustos 2021

Araştırma ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin yaratıcılık düzeylerini ve duygu düzenleme güçlüklerini ne düzeyde yordadığını incelemek amacıyla tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini uygun örnekleme yöntemiyle seçilen, Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde öğrenimlerine dokuzuncu sınıf öğrencisi olarak devam eden ergenler oluşturmaktadır. Araştırmada incelenen değişkenlerin ölçülmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formunun yanı sıra Anne Baba Tutum Ölçeği, Yaratıcılık Ölçeği ve Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği'nden yararlanılmıştır. Regresyon analizi yapılmadan önce elde edilen puanların dağılımının normalliğine bakılmış ve verilerin normal dağılım göstermediği görülmüştür. Normalliğin sağlanması için uygulanabilir yöntemlerden olan logaritmik dönüşüm ve karekök dönüşüm işlemleri yapılmış, puanların dağılımlarının normalliği tekrar incelenmiştir. Dağılımın normal olduğu ve regresyon analizi yapabilmek için uygun olduğu görülmüştür. Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre, ergenlerin Anne Baba Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar yaratıcılık düzeylerinin %1,2'sini açıklarken, duygu düzenlemelerinin %22,7'sini açıklamaktadır. Anne Baba Tutum Ölçeği'nin Kabul/İlgi alt boyutundan alınan puanlar yükseldikçe Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği'nden alınan puanlar azalırken, Psikolojik Özerklik boyutundan alınan puanlar yükseldikçe Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği'nden alınan toplam puanlar da azalmaktadır. Bu sonuçlara dayanılarak ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin duygu düzenleme güçlüklerini yordadığı söylenebilir. Elde edilen sonuçlar algılanan anne baba tutumları, yaratıcılık, duygu düzenleme güçlükleri ve ergenlik alanyazını kapsamında tartışılmış, alanda çalışan uzmanlara ve diğer araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *algılanan anne baba tutumları, ergenlik dönemi, duygu düzenlemede güçlükler, yaratıcılık*

Received Date: 7 July 2021

ABSTRACT

Accepted Date: 28 August 2021

The research was designed according to the screening model in order to examine how the parental attitudes perceived by the adolescents predict the creativity levels and emotion regulation difficulties of the adolescents. The sample of the study consists of adolescents who continue their education as 9th grade students in Süleymanpaşa district of Tekirdağ province, selected by a convenient sampling method. In addition to the Personal Information Form prepared by the researcher, Parent Attitude Scale, Creativity Scale and Difficulty in Emotion Regulation Scale were used to measure the variables examined in the study. Before performing the regression analysis, the normality of the distribution of the obtained scores was checked and it was seen that the data did not show a normal distribution. Logarithmic and square root transformation processes, which are the applicable methods to ensure normality, were performed and the normality of the distribution of the scores was examined again. The distribution was found to be normal and suitable for regression analysis. According to the results of the regression analysis, the scores of the adolescents from the Parent Attitude Scale explain 1.2% of their creativity levels and 22.7% of their emotion regulation. As the scores obtained from the Acceptance/Care sub-dimension of the Parent Attitude Scale increase, the scores obtained from the Difficulty in Emotion Regulation Scale decrease, while the total scores from the Difficulty in Emotion Regulation Scale decrease as the scores from the Psychological Autonomy sub-dimension increase. Based on these results, it can be said that parental attitudes perceived by adolescents predict adolescents' emotional regulation difficulties. The results obtained were discussed within the scope of perceived parental attitudes, creativity, emotion regulation difficulties and adolescence literature, and suggestions were made to experts and other researchers working in the field.

Keywords: *perceived parental attitudes, adolescence, difficulties in emotion regulation, creativity*

Atf Cite Erduran Tekin, Ö., & Aslan, A. E. (2021). Ergenlerde yaratıcılık ve duygu düzenlemeyi yordamada algılanan anne baba tutumlarının rolü. *Humanistic Perspective*, 3 (3), 569-592. <https://doi.org/10.47793/hp.963703>

* Bu çalışma ilk yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiş ve 2017 IVth International Eurasian Educational Research Congress-EJER Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

^[1] Öğr. Gör. | Milli Savunma Üniversitesi | Hava Harp Okulu | Eğitim Bilimleri Bölümü | İstanbul | Türkiye | ORCID: 0000-0002-4052-1914 | pskdanozgeerduran@gmail.com

^[2] Prof. Dr. | İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi | Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık | İstanbul | Türkiye | ORCID: 0000-0002-0113-1745

GİRİŞ

A ile, çocuğun içinde doğup büyüdüğü ve kişiliğinin şekillendiği ilk sosyal ortamdır. Bu yüzden de çocuğun içinde bulunduğu aileyi algılayış tarzı ve aileyle kurmuş olduğu iletişim, çocuk ve ergenin gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Anne babaların çocukların nasıl yetiştirilmesi gerektiğine dair inançları, çocuklarını yetiştirirken sahip oldukları tutum ve değerler, çocuklarına kavram ve davranışları öğretme şekilleri, onların anne baba tutumlarını oluşturmaktadır (Becker ve diğerleri, 2019; Bell, 2020). Anne baba tutumları ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, araştırmacıların ebeveynlik tutumlarını demokratik, otoriter, hoşgörülü ve ihmalkâr gibi kategorilere ayırdığı görülmektedir (Baumrind, 1971; Maccoby ve Martin, 1983). Anne babaların ebeveynlik kavramına yönelik sahip oldukları algı tutum ve davranışlarını etkileyeceğinden; bu algının tüm ebeveynlik sürecinde, çocukların ve ergenlerin gelişimi üzerinde büyük bir etkisi vardır (Guo ve diğerleri, 2021; Lianos, 2015; Moltafet ve diğerleri, 2018).

Ergenlik döneminde aileyle kurulan ilişkilerin sağlıklı olması, ergenin kişilik gelişimi ve ileri yaşam dönemlerinde diğerleriyle kuracağı ilişkilerin sağlıklı olması açısından oldukça önemlidir (Bergström ve diğerleri, 2019; Karmakar ve diğerleri, 2017; Zimmer-Gembeck ve diğerleri, 2019). Yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında ebeveynleri tarafından demokratik ve hoşgörülü anne baba tutumlarının sergilendiği ortamlarda yetismeye devam eden ergenlerin, pek çok alandaki gelişimleri olumlu olarak desteklenmektedir ve yaratıcılık da bu alanlardan biridir (Deng ve diğerleri, 2016; Guo ve Wu, 2011; Ren ve diğerleri, 2017; Si ve diğerleri, 2018). Yaratıcılık, çok boyutlu düşünen, sorgulayan bir aklın ürünüdür ve her insanda potansiyel olarak bulunan bir yetidir. Fakat bu yetiyi her insanın sergileyişi, pratiğe aktarışı farklıdır. Bu farklılık görülen eğitime ve eğitimin düzeyine, yaşanan çevreye ve kalıtıma bağlıdır (Kırıçoğlu, 2002). Daniels ve Daniel'e (2015) göre, yaratıcılık hem doğuştan getirdiğimiz bir kapasite hem de bir beceri olup, aynı zamanda özgün ve faydalı şeylerin üretimidir ve zamanla geliştirilebilir.

Ergenlik döneminde ergenin beyin gelişiminin devam etmesi ve düşünme süreçlerinde nörogelişimsel farklılıklar yaşanması dolayısıyla, ergenlik dönemi yaratıcılık için önemli bir dönem olarak görülmektedir (Barbot ve Heuser, 2017; Powers ve Casey, 2015). Ergenlerin yaratıcılığını etkileyen faktörleri bilmek, ergen yaratıcılığını geliştirebilmek açısından önemlidir. Araştırmalar yaratıcılığın katılım ve çevreye bağlı olduğunu göstermektedir. Yaratıcılığı etkileyen çevre faktörlerine bakıldığında, içinde bulunulan kültür, aile ve sosyal ortamın önemli olduğu görülmektedir (Glăveanu ve diğerleri, 2019; Kim ve Park, 2020; Korzynski ve diğerleri, 2019; Van der Zanden ve diğerleri, 2020). Aile ortamı ergen yaratıcılığının gelişimi için önemli bir faktör olup ailenin kuralları, rutinleri ve ergen tarafından algılanan anne baba

tutumları ergenin yaratıcılığını etkilemektedir (Lebuda ve diğerleri, 2020; Zhang ve diğerleri, 2018). Aile içinde destekleyici bir ortamda büyüyen, özgür düşünmesi ve özerk olması için gerekli ortam sağlanan, fikirlerine saygı duyulan, gelişim alanları desteklenen, ebeveynler ile ergen arasında sağlıklı ilişkiler kurulan, demokratik anne babalık tutumlarının sergilendiği bir aile ikliminde, erken yaşlardan itibaren ergenlerin yaratıcılıkları gelişmektedir (Fang ve Shen, 2021; Guo ve diğerleri, 2021; Wu ve diğerleri, 2018). Yaratıcılık ve algılanan anne baba tutumları arasında yapılan pek çok çalışma, anne babaların aşırı kontrolcü, otoriter ve korumacı olarak algılanmalarının, anne babalarla ergenler arasında olumsuz ebeveyn-çocuk ilişkilerinin kurulmasının, ergenlerin yaratıcılık gelişimini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir (Kim, 2016 ; Kim ve Park, 2020; Liang ve Yuan, 2020; Mageau ve diğerleri, 2016; Si ve diğerleri, 2018; Zheng ve diğerleri, 2019). Yapılan başka bir çalışma da anne babaları tarafından ilgi ve değer gören, bağımsız davranışlarda bulunabilmesi desteklenen, başkalarıyla kıyaslanmayan ve olumlu yönde desteklenen ergen ve çocukların anne babalarını demokratik olarak algıladığını ve yaratıcılık düzeylerini arttırdığını göstermektedir (Fang ve Shen, 2021). Alanyazında, algılanan anne baba tutumları ve yaratıcılık arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara bakıldığında elde edilen sonuçların birbirinden farklılık gösterdiği de görülmektedir (Nejad ve diğerleri, 2015; Si ve diğerleri, 2018). Yapılan başka bir çalışmada algılanan ebeveyn tutumları ve yaratıcılık arasındaki ilişki incelendiğinde, otoriter anne babalık tutumları ile yaratıcılık arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür (Mozafari, 2014). Araştırmalarla elde edilen farklı sonuçlar göz önüne alındığında ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının yaratıcılıklarını nasıl yordadığını incelemenin araştırılmaya ihtiyaç duyulan bir konu olduğu görülmekte ve bu konuda yapılan çalışmaların yerli literatürde sınırlı sayıda olması nedeniyle de çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anne babalar doğum öncesinden yetişkinliğe kadar çocuklarının gelişimi üzerinde geniş bir etkiye sahiptir (Bibi ve diğerleri, 2013). Olumlu ebeveynlik tutumları sergilemenin, ergenlerle iyi iletişim kurmanın, ergenin gelişimini desteklemenin, değişen ihtiyaçlarına duyarlı bir şekilde uyum sağlamanın, ergenler tarafından olumlu algılandığını ve bunun ergenlerin yaşamları, öz yeterlikleri ve duygu düzenlemeleri üzerinde olumlu etki ettiği görülmüştür (Smetana, 2017; White ve Renk, 2012). Gross duygu düzenlemeyi, insanların duygularını deneyimleme veya ifade etme şeklini etkileyen bir mekanizma olarak tanımlar (Fletcher ve diğerleri, 2014). Ruh sağlığının olumlu gelişimi açısından önemli bir kavram olan duygu düzenleme; bireyin duygularını fark ettiği, yönettiği ve ifade edebildiği, dışsal faktörlerden etkilendiği kadar duygusal deneyim ve içsel uyarılma gibi iç süreçleri de içeren bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır (Eisenberg ve Morris, 2002; Gross, 1998; Morris ve diğerleri, 2007). Duygu düzenleme becerileri çocuklukta gelişmeye başlar ve ergenlik döneminde de gelişmeye devam eder. Ergenlik döneminde gelişmeye devam eden duygu düzenleme becerileri,

ergenliğin kendine has doğasından da etkilenir (Morris ve diğerleri, 2007). Gross ve John (2003), yeniden değerlendirme ve bastırma olmak üzere duygu düzenlemede kullanılan iki ana strateji tanımlamışlardır. Yeniden değerlendirme stratejisi, bireyin yaşantısı üzerine tekrar düşünebilmesini ve alternatif bakış açılarını değerlendirebilmesini sağlarken, bastırma stratejisi kişinin yaşadığı duygusal tepkiyi azaltabilmek amacıyla duygularını bastırmasına neden olur. Duygular uygunsuz bir şekilde düzenlenirse duygu düzenleme güçlüğü meydana gelir. Gratz ve Roemer (2004) ise duygu düzenleme güçlüğü; duyguların fark edilememesi, duyguların anlaşılabilmesi, duyguların kabul edilememesi, duruma uygun duygusal düzenleme stratejilerinin kullanılamaması, olumsuz duygular yaşanırken dürtülerin kontrol edilememesi ve olumsuz duygular yaşanırken amaç odaklı davranışların gerçekleştirilememesi olarak tanımlamıştır.

Duygu düzenleme yaşamın ilk yıllarında bebeğe bakım veren kişiler ve içinde yetişilen kültürün özellikleri gibi dış faktörlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve duygu düzenlemede mizaç, nörofizyolojik ve bilişsel süreçlerin yanı sıra, aile ortamı ve anne babanın kişilik özellikleri de etkili bileşenler olarak görülmektedir (Morris ve diğerleri, 2007). Araştırmalar ergenliğin bir geçiş dönemi olması ve beyin gelişimlerinin devam etmesi nedeniyle ergenlerin, yetişkinlere ve çocuklara göre daha yüksek duygu yoğunluğu yaşadığını, olumsuz duygulanımın orta ergenliğe doğru artma eğiliminde olduğunu ve beyin gelişimiyle beraber duygu düzenleme becerilerini gelişiminin de devam ettiğini göstermektedir (Bailen ve diğerleri, 2019 ; Herd ve diğerleri, 2020; Maciejewski ve diğerleri, 2017; Olivari ve diğerleri, 2018; Powers ve Casey, 2015). Yoğun duygulanımın yaşandığı bu dönemde duygu düzenleme ergen gelişiminde önemli bir görev olup duygu düzenleme becerilerinin anne baba tutumları gibi önemli yordayıcılarının araştırılmasına ihtiyaç vardır (Gambin ve diğerleri, 2020; Moreira ve Canavarro, 2019). Anne baba tutumları ve bunun ergenler tarafından algılanmasıyla ilgili yapılan araştırmalar, ebeveynlik tarzlarının ergenlerin duygu durumları üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini göstermiştir (Ebrahimi ve diğerleri, 2017; Ernst ve diğerleri, 2020; Hong ve Cui, 2020; Hou ve diğerleri, 2020). Yapılan araştırmalar çocuklarının duygularını ifade etmelerine izin veren ve çocuğu rahatlatan, cesaretlendiren ve çocuğun sorunlarını çözmesine yardım eden ebeveynlerin, genellikle duygularını daha iyi düzenleyebilen çocuklara sahip olduğunu göstermektedir (Jin ve diğerleri, 2017; Perry ve diğerleri, 2020). Algılanan anne baba tutumlarına göre ergenlerin duygu düzenlemelerinin incelendiği bir çalışmanın sonuçları, otoriter ebeveynlik davranışları sergilemenin ergenlerin uyumsuz duygu düzenleme stratejilerini kullanmalarına aracılık ettiğini göstermiştir (Karimi ve diğerleri, 2021). Yapılan çalışmalara göre ebeveynlerin çocuklarıyla yeterli miktarda ilgilenmemesi, otoriter, reddedici ve depresif tutumlar sergilemesi, gelişimlerini desteklememesi, çocuğa karşı açık ve yapıcı davranılmaması, çocuk ve ergenle iyi ilişkiler kurulmaması, ebeveynlerin yeterli duygu

düzenleme becerilerine sahip olmaması; çocuğun aile yaşamında sorunlar yaşamasına ve olumsuz duygular hissetmesine neden olmaktadır (Hajal ve Paley, 2020; Herd ve diğerleri, 2020; Loechner ve diğerleri, 2019; Shorer ve Leibovich, 2020). Anne babaların çocuklarına karşı ilgili ve sıcak olmasının, çocuklarıyla doğru iletişim kurabilmesinin faydalarına bakıldığında, çocuğa olumlu yönde rol model olması, çocuğun duygularını tanımasına ve ifade etmesine olanak sağlaması ve duygu düzenleme süreçlerine yardımcı olması en temel faydalar olarak karşımıza çıkmaktadır (Morris ve diğerleri, 2007; Rubin ve Burgess, 2002). Ergenler ebeveynlerinin duyguları ortaya çıkaran durumlara sözlü ve davranışsal olarak nasıl tepki verdiklerini tekrar tekrar gözlemleyerek bu düzenleyici stratejileri içselleştirebilir ve bunları aynı duyguyu uyandıran durumlarda kullanmaya başlayabilirler. Bu yüzden anne babaların öncelikle kendi duygu düzenleme güçlükleriyle baş edebilmeleri, ergenlere doğru rol model olabilmeleri için önem taşımaktadır (Moilanen ve diğerleri, 2018; Rutherford ve diğerleri, 2015). Alanyazına bakıldığında ergenlerin algıladıkları anne baba tutumları ve duygu düzenlemeleri arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmaların giderek arttığı görülmektedir. Ergenin duygu düzenlemesinde, ailenin duygu düzenlemedeki rolünün önemli olduğu düşünüldüğünde yapılan bu çalışmadan elde edilen sonuçların alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tüm bu bilgilerden yola çıkarak, anne baba tutumlarının çocuğun yaratıcılık ve duygusal gelişiminde önemli bir role sahip olduğu söylenebilir (Fang ve Shen, 2021; İnce, 2020; Liang ve Yuan, 2020; Hajal ve Paley, 2020; Perry ve diğerleri, 2020; Pugsley ve Acar, 2020). Ergenlik dönemi ise kendi içinde gelişimsel açıdan zorluklar taşıyan bir dönem olmakla beraber (Bailen ve diğerleri, 2019; Herd ve diğerleri, 2020), ergenlerin algıladıkları anne babaların tutumlarının yaratıcılık ve duygu düzenlemelerini nasıl yordadığını bilmek; anne babalara ve alanda çalışan uzmanlara, ergenin gelişimini destekleyecek şekilde yaklaşılmasını sağlayacak bilgiler verebilmek açısından önem taşımaktadır. Alanyazın incelendiğinde anne baba tutumlarının ergenlerin yaratıcılık ve duygu düzenlemelerini yordamasını ele alan çalışmaların yerli alanyazında az olduğu görülmektedir. Bu açıdan çalışmadan elde edilen sonuçların alanyazına önemli bir katkı sağlayacağı ve yeni araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda araştırmanın amacı ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının ergenlerin yaratıcılık düzeyleri ve duygu düzenleme güçlüklerini yordama düzeyini incelemektir. Araştırmada yanıt aranan araştırma soruları ise şu şekildedir:

1. Ergenler tarafından algılanan anne baba tutumları yaratıcılıklarını yordamakta mıdır?
2. Ergenler tarafından algılanan anne baba tutumları duygu düzenlemelerini yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Ergenler tarafından algılanan ebeveyn tutumları, ergenlerin yaratıcılıkları ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkilerin betimlenmesi, araştırmaya konu olan değişkenler arasındaki değişimin ve bu değişimin miktarının belirlenebilmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup, değişkenler arasındaki yordamayı belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır (Karasar, 2005).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın örneklemini 2017 yılında Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde öğrenimlerine dokuzuncu sınıf öğrencisi olarak devam eden; uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 335 ergen oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü belirlenirken %95 güven aralığı ve %5 örnekleme hatası temel alınmıştır (Çıngı, 1990). Araştırmaya katılan ergenlere ait demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler

Değişken	N	%
Cinsiyet		
Kız	179	53.43
Erkek	156	46.57
Anne Öğrenim Düzeyi		
İlkokul ve altı	86	25.67
Ortaokul	59	17.61
Lise	102	30.45
Üniversite ve üzeri	88	26.7
Baba Öğrenim Düzeyi		
İlkokul ve altı	57	17.01
Ortaokul	58	17.31
Lise	94	28.06
Üniversite ve üzeri	126	37.61

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan ergenlerin 179 (%53.43) kız öğrencilerden, 156 (%46,57) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ergenlerin annelerinin içinde en fazla lise mezunu anne olduğu (N=102, %30,45) ve en az ortaokul mezunu anne olduğu (N=59, %17.61) görülmektedir. Ergenlerin babalarının içinde en fazla (N=126, %37.61) üniversite ve üzeri mezun baba olduğu, en az da (N=57, %17.01) ilkokul ve altı eğitim seviyesindeki babaların bulunduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan öğrencilere, araştırmacı tarafından hazırlanan öğrencilerin cinsiyet, anne öğrenim düzeyi ve baba öğrenim düzeyi gibi demografik bilgilerini öğrenebilmek amacıyla uygulanan Kişisel Bilgi Formu'nun yanı sıra aşağıda özellikleri verilen üç farklı ölçek uygulanmıştır.

Anne Baba Tutum Ölçeği. Yılmaz (2000) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması lise öğrencileri ile yapılarak Türkçe'ye uyarlanan ölçek Lamborn ve diğerleri (1991) tarafından geliştirilmiştir. Ölçekte kabul/ilgi, denetleme ve psikolojik özerklik şeklinde üç farklı boyut bulunmaktadır. Çocukların ebeveynlerini kendilerine karşı ne kadar alakalı olarak algıladıklarını kabul/ilgi boyutu ölçerken, çocukların anne babalarını kontrollü ve denetleyici olarak algılama düzeylerini denetleme boyutu ölçmektedir. Psikolojik özerklik boyutu ise çocukların anne babalarını ne derece demokratik olarak algıladıkları hakkında bilgi verir. Ölçekte kabul ilgi boyutunu ölçmek için 9 madde (1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17), denetleme boyutu için 8 madde (19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26), psikolojik özerklik boyutu için 9 madde (2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18) bulunmaktadır (Lamborn ve diğerleri, 1991). Ölçek maddeleri; "tamamen benziyor" için 4, "biraz benziyor" için 3, "benzemiyor" için 2, "hiç benzemiyor" için 1 olarak puanlanmıştır. Ölçek değerlendirilirken tek numaralı maddeler aynen alınmış (kabul/ilgi boyutu); çift numaralı maddeler (12. madde hariç) tersten puanlanmıştır. Uyarlama esnasında ölçek lise öğrencilerine belirli aralıklarla uygulanmış olup, ölçeğin alt boyutlarından elde edilen güvenirlik katsayılarına bakıldığında .66 ile .88 arasında değiştiği görülmüştür (Yılmaz, 2000). Bu araştırmadan elde edilen iç tutarlılık katsayılarıysa; kabul/ilgi için .78, denetleme için .82 ve psikolojik özerklik alt boyutu için .72 şeklindedir.

Yaratıcılık Ölçeği (Ne Kadar Yaratıcısınız?). Whetton ve Cameron (2002) tarafından öğrencilerin yüksek yaratıcı kişiliklerinin belirlenmesine yardımcı olmak amacıyla geliştirilen ölçek, öncelikle Aksoy (2004) tarafından Türkçe'ye çevrilmiş, her madde gözden geçirilerek değerlendirilmiş ve 40 maddeden oluşan ölçek ön uygulama ölçeği haline getirilmiştir. Öğrencilere her madde için a) Katılıyorum b) Kararsızım c) Katılmıyorum seçenekleri sunulmuş ve kendileri için en uygun seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Ölçekte yer alan maddelerin her birinin puanlaması farklıdır. Maddelerin sahip olduğu en düşük puan (-2), en yüksek puan ise 4'tür. Ölçekteki diğer sorulardan farklı olarak 40. soru derecelendirme ölçeği türünde değildir. Bu soruda yaratıcılıkla ilgili 54 tane sıfat verilmiştir. Bu sıfatların puan değerleri 0 ile 2 arasında değişmektedir ve sıfatların puan değerleri her öğrencinin toplam yaratıcılık puanlarını hesaplarken dikkate alınmıştır. Whetton ve Cameron'nun (2002) yaratıcılık düzeyleri puan tablosuna göre; yaratıcılığı olmayan kişinin 10'dan az, ortanın altında yaratıcı kişinin 10-19, orta düzeyde yaratıcı kişinin 20-39, ortanın üzerinde yaratıcı olan kişinin 40-64, oldukça yaratıcı

kişinin 65-94 ve olağanüstü yaratıcı kişinin 95-116 arasında puan alması gerekmektedir. Likert ölçek şeklinde hazırlanan 39 maddenin Cronbach alfa güvenirlik katsayısının .94 olduğu görülmüştür (Aksoy, 2004). Bu araştırma için elde edilen güvenirlik katsayısı .78 olarak bulunmuştur.

Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği. Ölçek Gratz ve Roemer (2004) tarafından geliştirilmiş olup, Rugancı (2008) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması ergenler üzerinde yaparak Türkçe'ye uyarlanmıştır. Likert tipi bir ölçek olan bu ölçme aracında 1 (hemen hemen hiç) ile 5 (hemen hemen her zaman) arasında puanlanan 36 tane madde bulunmaktadır. Ölçek, duygusal tepkilere ilişkin farkındalığın olmamasını anlatan "Farkındalık" (madde 2, 6, 8, 10, 17, 34), duygusal tepkilerin anlaşılmasına işaret eden "Açıklık" (madde 1, 4, 5, 7, 9), duygusal tepkilerin kabul edilmemesini belirten "Kabul Etmeme" (madde 11, 12, 21, 23, 25, 29), işe yarayan duygu düzenleme stratejilerine sınırlı erişimi gösteren "Stratejiler" (madde 15, 16, 22, 28, 30, 31, 35, 36), olumsuz duyguları deneyimlerken duygu kontrolünde güçlük yaşamayı ifade eden "Dürtü" (madde 3, 14, 19, 24, 27, 32) ve olumsuz duygular deneyimlerken amaca odaklı davranmada güçlük yaşamayı belirten "Amaçlar" (madde 13, 18, 20, 26, 33) olmak üzere 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddelerinden 1, 2, 4, 6, 7, 8, 10, 17, 20, 22, 24 ve 34 numaralı maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçekte tam bir kesme puanı bulunmamakla birlikte, ölçekten alınan yüksek puanlar daha şiddetli duygu düzenleme güçlüğüne işaret etmektedir. Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği'nin (DDGÖ) Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Alt boyutların iç tutarlılık katsayılarının ise .90 ile .75 arasında değiştiği bildirilmiştir (Rugancı, 2008). Bu çalışmada hesaplanan iç tutarlılık katsayıları alt boyutlar için .89 ile .70 arasında değişirken, ölçeğin toplam puanından elde edilen iç tutarlılık .84 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler IBM SPSS Statistics 20 istatistik paket programı ile incelenmiştir. Regresyon analizi yapılmadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelendiğinde, Yaratıcılık Ölçeği ve Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeğinden elde edilen puanların normal dağılım göstermediği görülmüştür. Uygulamada elde edilen puanlar normal dağılım göstermediğinde, regresyon analizi yapılmadan önce elde edilen puanların dağılımının normalliğine bakılarak pozitif yönlü çarpıklık gözlemlendiğinde karekök, aşırı pozitif bir çarpıklık gözlemlendiğinde logaritmik dönüşüm (transformasyon) yapılarak elde edilen yeni puanlara regresyon analizi uygulanabilmektedir (Büyüköztürk, 2010; Semiz, 2007). Çalışma kapsamında normal dağılım göstermeyen ve pozitif yönlü çarpıklık gözlenen yaratıcılık puanları için karekök dönüşüm işlemi yapılmış, aşırı pozitif çarpıklık gözlenen duygu düzenleme güçlüğü toplam puanları için de logaritmik dönüşüm işlemleri yapılmıştır. Elde edilen yeni puanların dağılımı

normal olduğundan, algılanan anne baba tutumlarının ergenlerde yaratıcılık ve duygu düzenlemeyi ne düzeyde yordadığını belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

Etik Onay

Araştırma öncesinde ölçek sahiplerinden gerekli izinler alınmıştır. İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığının 26.10.2016 tarih ve 386966 sayılı yazısı ile uygulama yapabilmek için önce üniversiteden, ardından da Milli Eğitim kurumlarından gerekli izinler alınmıştır. Verilerin toplanması sırasında tüm bilimsel ve etik kurallara uyulmuştur.

BULGULAR VE YORUM

Bağımsız değişken olan ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, bağımlı değişkenler olan ergenlerin yaratıcılık düzeylerini ve duygu düzenleme güçlüklerini yordamalarını belirlemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi öncesinde bağımlı değişkenlerin normallik varsayımını karşılamadığı görüldüğünden pozitif yönlü çarpıklık gözlenen yaratıcılık puanlarına karekök dönüşüm işlemi ve aşırı pozitif bir çarpıklık gözlenen duygu düzenlemede güçlük puanlarına logaritmik dönüşüm (transformasyon) işlemi (Büyüköztürk, 2010; Semiz, 2007) yapılarak elde edilen yeni puanların normal dağılım gösterdiği görülmüş ve regresyon analizi uygulanmıştır. Dönüşüm işlemlerinden sonra normallik sınaması için elde edilen yeni p (anlamlılık) değerleri Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2

Dönüştürülmüş duygu düzenleme ve yaratıcılık puanlarının normallik sınaması

Toplam	Kolmogorov Smirnov ^a	df	P	Shapiro Wilk	df	p
Duygu Düzenleme Güçlükleri (Dönüştürümlü)	0.044	335	.200*	0.994	335	0.250
Yaratıcılık (Dönüştürümlü)	0.046	335	0.081	0.995	335	0.418

Tablo 2'de görüldüğü gibi bağımlı değişkenlerin ölçek toplam puanlarına uygulanan dönüşüm işlemlerinden sonra dağılımı normaldir ($p>.05$) ve regresyon analizi yapmaya uygundur (Büyüköztürk, 2010).

Bağımlı değişkenlerin ölçek toplam puanlarına uygulanan dönüşüm işlemlerinden sonra elde edilen yeni çarpıklık ve basıklık katsayıları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3*Dönüştürülmüş duygu düzenleme ve yaratıcılık puanlarının çarpıklık ve basıklık puanları*

Toplam	N	Çarpıklık	Shçarpıklık	Basıklık	SHbasıklık
Duygu Düzenleme Güçlükleri (Dönüşümlü)	335	-0.086	0.133	-0.398	0.266
Yaratıcılık (Dönüşümlü)	335	-0.093	0.133	-0.176	0.266

Tablo 3'ten anlaşıldığı üzere çarpıklık ve basıklık puanları ± 2 aralığında olduğundan dolayı dağılımın normal olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2010).

Dağılımda normallik sağlandıktan sonra ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin yaratıcılık düzeylerini yordayıp yordadığını belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4*Anne baba tutumlarının yaratıcılık puanlarını yordamasına ilişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonuçları*

Bağımsız değişkenler	Bağımlı değişken	F	R	R ²	ΔR^2	β	p	%95 güven aralığı	
								Düşük	Yüksek
Kabul/İlgi	Yaratıcılık	1.368	0.111	0.012	0.003	0.015	0.047*	5.734	7.405
Denetleme						0.025	0.652	-0.024	0.018
Psikolojik Özerklik						0.107	0.049*	-0.025	0.016
								0	0.032

*p<.05

Tablo 4' te görüldüğü üzere, algılanan anne baba tutumlarının ergenlerin yaratıcılığını ne düzeyde açıkladığını belirlemek amacıyla, "enter yöntemi" kullanılarak yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre anne baba tutum puanları yaratıcılık ölçeği puanının sadece %1,2'sini açıklamaktadır. Kabul-ilgi ve psikolojik özerklik boyutunun yaratıcılık ölçeği puanı üzerindeki yordayıcı rolü anlamlıdır ($p < 0.05$). Kabul ilgi puanı arttıkça yaratıcılık puanı 0.015 kat artmaktadır. Psikolojik özerklik puanı arttıkça yaratıcılık puanı 0.107 kat artmaktadır. Denetleme puanının yaratıcılık puanı ile arasında bir ilişki yoktur ($p > 0.05$). Ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının ergenlerin yaratıcılıklarını açıklama oranının çok düşük olduğu söylenebilir.

Algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin duygu düzenleme güçlüklerini yordayıp yordadığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

Anne baba tutumlarının duygu düzenleme puanlarını yordamasına ilişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonuçları

Bağımsız değişkenler	Bağımlı değişken	F	R	R ²	ΔR^2	β	p	%95 güven aralığı	
								Düşük	Yüksek
Kabul/ilgi Denetleme Psikolojik Özerklik	Duygu Düzenlemede Güçlükler	32.447	0.477	0.227	0.22	0.274	0.001*	-0.028	-0.014
						0.005	0.914	-0.008	0.007
						0.353	0.001*	-0.026	-0.015

*p<.01

Tablo 5' te görüldüğü üzere, anne baba tutum puanları duygu düzenlemede güçlüğü toplam puanının %22,7'sini açıklamaktadır. Kabul/ilgi boyutundan alınan puanlar yükseldikçe ölçekten alınan toplam puan 0.274 kat azalırken ($p<.01$); psikolojik özerklik boyutundan alınan puanlar yükseldikçe duygu düzenlemede güçlükler ölçeğinden alınan toplam puan 0.353 kat azalmaktadır ($p<.01$). Denetleme puanının ise duygu düzenleme güçlüğü toplam puanı ile anlamlı bir ilişkisi yoktur ($p>0.05$).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin yaratıcılık ve duygu düzenlemelerini nasıl yordadığını bilmek; ergeni tanımak, ebeveynlere ve alanda çalışan uzmanlara, ergenin gelişimini destekleyecek bilgiler verebilmek açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada da ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin yaratıcılık düzeyleri ve duygu düzenleme güçlüklerini yordayıp yordamadığını incelemek amaçlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının ergenlerin yaratıcılıklarını yordama düzeyinin düşük olduğu görülürken, ergenlerin algıladıkları anne baba tutumlarının ergenlerin duygu düzenleme güçlüklerini yordadığı görülmüştür. Ergenlerin anne babalarını demokratik ve ilgili olarak algılama düzeyleri arttıkça yaşadıkları duygu düzenleme güçlükleri azalmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde genel olarak ailenin büyüklüğü, doğum sırası, sosyoekonomik özellikleri gibi demografik faktörler ve ergen yaratıcılığı arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmalar fazla olmasına rağmen, algılanan anne baba tutumları ve ergen yaratıcılığı arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar daha azdır (Miller ve diğerleri, 2012; Si ve diğerleri, 2018). Bu çalışmada ergenlerin algıladıkları anne baba tutumlarının yaratıcılıklarını nasıl yordadığını incelemek ve ergenlerde yaratıcılık gelişimi için anne babaların hangi tutumları sergilemesinin daha uygun olabileceğini belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan regresyon analizinin sonuçlarına göre anne baba tutum ölçeğinden alınan puanların yaratıcılık ölçeğinden alınan puanları yordama oranı çok düşük olup, ergenler tarafından algılanan anne baba tutum puanları

yaratıcılık puanlarının %1.2'sini açıklamaktadır. Bu çalışmada elde edilen sonuçların aksine pek çok çalışmada, algılanan olumlu ebeveynlik davranışları, özellikle ebeveyn kabulünün, sıcaklığının çocuk ve ergenlerin sosyal yaratıcılığının gelişmesine yardımcı olduğu; çocuğun reddi ve özgür düşünmesinin kısıtlanması gibi olumsuz ebeveynlik davranışlarının çocukların sosyal yaratıcılığını azaltabildiği görülmüştür (Fan ve Zhang, 2014; Gralewski ve Jankowska, 2020; Song ve diğerleri, 2013; Suldo ve Huebner, 2004). Yine bu çalışmadan elde edilen sonuçlardan farklı olarak ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının, ergenlerin yaratıcılıklarını nasıl etkilediğini inceleyen bir çalışmanın sonuçlarına göre, anne babasını demokratik olarak algılayan ergenlerin yaratıcılık gelişimlerinin olumlu yönde etkileyeceğini göstermektedir (Fang ve Shen, 2021). Alanyazın incelendiğinde yaratıcılık ve algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar arasında farklılıklar olduğu görülmekle beraber, genelde bu çalışmada elde edilen sonuçların aksine algılanan anne baba tutumlarının yaratıcılığın gelişmesinde önemli bir role sahip olduğu, (Deng ve diğerleri, 2016; Lebuda ve Csikszentmihalyi, 2020; Lebuda ve diğerleri, 2020; Miller ve diğerleri, 2012; Ren ve diğerleri, 2017), çocuklarda ve ergenlerde yaratıcılığın gelişmesi için ailelerin, çocuk ve ergenlerin yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri kişilik özelliklerine değer vermesi, yaratıcılık gelişimlerini destekleyecek davranışlarda bulunması, otoriter ebeveynlikten kaçınarak destekleyici bir aile ortamı sağlaması ve çocuklarını engellemekten kaçınması gerektiği vurgulanmıştır (Borelli ve diğerleri, 2014; Fan ve Zhang, 2014; Fearon ve diğerleri, 2013; Guo ve diğerleri, 2021; Lee ve diğerleri, 2006; Liang ve Yuan, 2020; Madjar ve diğerleri, 2002; Miller ve diğerleri, 2012; Ren ve diğerleri, 2017; Van der Zanden ve diğerleri, 2020; Zhang ve diğerleri, 2018).

Yaratıcılık ve algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara bakıldığında demokratik ve izin verici ebeveynliğin yaratıcılığı desteklediği ve otoriter ebeveynliğin yaratıcılığı olumsuz yönde etkilediğini gösteren çalışmaların sayısı daha fazla olsa da (Esen ve Ayverdi, 2020; Lebuda ve diğerleri, 2020; Shalley ve diğerleri, 2009), bu çalışmadan elde edilen sonuçlara benzer olarak algılanan anne baba tutumu ve ergen yaratıcılığı arasında ilişki görülmeyen çalışmalar da mevcuttur (Mozafari, 2014; Nejad ve diğerleri, 2015). Bu çalışmada da ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının ergenlerin yaratıcılıklarını yordamamış olmasında Türkiye' de ergen olma, örneklemin seçildiği bölgenin genel özellikleri ve çocuk yetiştirme bağlamında çeşitli kültürel faktörlerin de etkili olabileceği ve bunun çalışmanın bir sınırlılığı olduğu düşünülmektedir. Yerli literatürde ergenlerin algıladıkları anne baba tutumlarının yaratıcılıkları ile ilişkisini inceleyen çalışmaların az sayıda olduğu görüldüğünden, çalışmanın alana katkı sağlayacağı ve elde edilen bu farklı sonucu etileyecek olan değişkenlerin başka çalışmalar aracılığıyla da araştırılmasının uygun olabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmadan elde edilen başka bir sonuca göre de ergenler tarafından algılanan anne baba tutumlarının ergenlerin duygu düzenlemelerini yordadığı görülmüştür. Ergenlerin anne babalarını demokratik ve ilgili olarak algılama düzeyleri arttıkça yaşadıkları duygu düzenleme güçlükleri azalmaktadır. Ergenler yetişkinlere ve çocuklara kıyasla daha yüksek duygu yoğunlukları yaşamakta ve devam eden beyin gelişimleri dolayısıyla da duygu düzenlemede zorluk çekmektedir (Bailen ve diğerleri, 2019; Maciejewski ve diğerleri, 2017; Powers ve Casey, 2015; Rönnlund ve Karlsson, 2006). Ergenlerin yoğun duygulanım yaşadıkları bu dönemde algıladıkları anne baba tutumları, onlar için duygusal süreçlerini etkileyen önemli bir çevresel faktör haline gelmektedir (Moreira ve Canavarro, 2019; Morris ve diğerleri, 2007). Bu çalışmada elde edilen regresyon analizi sonuçlarına göre anne baba tutum ölçeğinden alınan puanlar, duygu düzenlemede güçlükler ölçeğinden alınan puanların %22,7'sini açıklamaktadır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara benzer olarak, erken dönemdeki algılanan anne tutumlarının ergenlik döneminde, ergenin duygu düzenlemesini nasıl etkilediğini inceleyen bir çalışmanın sonuçlarına göre, çocukluk döneminde olumsuz duygulanım yaşayan çocuklarına karşı destekleyici tutumlar sergilemenin, ergenlik döneminde çocuğun duygu düzenlemesini olumlu etkilediği görülmüştür (Perry ve diğerleri, 2020). Yine bu çalışmada elde edilen sonuçlara benzer olarak ebeveynlerin çocuklarına karşı daha ilgili ve sıcak davranmasının, ergenle doğru iletişim yöntemlerini kullanarak iletişim kurmasının, duygu düzenlemede olumlu rol model olmasının ve ergenin kendini, duygu ve düşüncelerini ifade edebileceği bir ortam yaratmasının ergenlerde duygu düzenleme süreçlerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Jin ve diğerleri, 2017; Moilanen ve diğerleri, 2018; Rutherford ve diğerleri, 2015). Algılanan anne baba tutumlarına göre ergenlerin duygu düzenlemelerinin incelendiği başka bir çalışmanın sonuçlarına göre, otoriter ebeveynlik davranışları sergilemenin ergenlerin uyumsuz duygu düzenleme stratejilerini kullanmalarına aracılık ettiği görülmüştür (Karimi ve diğerleri, 2021). Yine bu araştırmadan elde edilen sonuçları destekleyen nitelikteki ergenlerle yapılan bazı çalışmalar da, ergenlerin algıladıkları anne baba tutumlarının destekleyiciliği, yargısal olmayan kabulü ve sıcaklığı arttıkça ergenlerin duygusal sıkıntılarının azaldığı, ergenler tarafından algılanan aşırı anne baba korumacılığı ve reddi arttıkça ergenlerin depresif belirtilerinin de arttığı görülmüştür (Cui ve diğerleri, 2014; Ernst ve diğerleri, 2020; Herd ve diğerleri, 2020; Hong ve Cui, 2020; Hou ve diğerleri, 2020; İnce, 2020; Moreira ve diğerleri, 2020). Benzer şekilde ergenlerde algılanan ebeveyn psikolojik kontrolü, duygu engelleme, duygu düzenleme ve depresyon arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara göre de, ebeveyn psikolojik kontrolünün işlevsiz duygu düzenleme ve depresyon üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olduğu görülmüştür (Ha ve Jue, 2018; Hajal ve Paley, 2020; Rutherford ve diğerleri, 2015). Ergenlerin algıladıkları anne baba tutumlarının duygu düzenlemelerini nasıl yordadığını inceleyen bu çalışma ile de alanda çalışan ruh sağlığı uzmanlarına ve ergen ebeveynlerine, ergenlerin duygu

düzenlemelerini anne baba tutumlarının nasıl etkilediği hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulguların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yaratıcılık ve anne baba tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar giderek artsada çalışmalardan elde edilen sonuçların farklı olması hala araştırılmaya ihtiyaç duyulan bir alan olduğunu göstermektedir. Ergenlerin algıladıkları anne baba tutumları ve yaratıcılıkları arasındaki ilişki kültürel bağlamda ele alınarak da incelenebilir. Bu çalışma da örneklem tek bir bölgeden seçilmiş ve katılımcıların ölçeklere verdikleri yanıtlar doğrultusunda değerlendirmeler yapılmış, aracı olabilecek değişkenler ihmal edilmiştir. Bunlar çalışmanın sınırlılıkları olarak görülmektedir. Buna ek olarak; ergenlik gibi yoğun duygu değişimlerinin yaşandığı bu dönemde anne babaların tutumları çocukların duygu düzenlemeleri açısından da önem taşımaktadır. Ergenler anne babalarıyla sağlıklı iletişim kurdukça daha iyi duygu düzenleme süreçleri yaşamakta ve pek çok yaşamsal olayla daha kolay baş edebilmektedir. Aynı şekilde, ebeveynlerin duygu düzenleme konusunda ergenlere rol model olabilmeleri de ergenlerin sağlıklı duygu düzenlemeyi öğrenebilmeleri için büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkarak alanda çalışan ruh sağlığı ve eğitim uzmanları, ergenlerin yaratıcılığının ve duygu düzenlemelerinin geliştirilmesi konusunda ailelere yönelik rehberlik çalışmaları gerçekleştirebilir. Ayrıca ebeveynlere, ergenlik döneminde duygu düzenleme gelişiminin nasıl olduğu hakkında da bilgilendirme çalışmaları yapılabilir ve destekleyici anne baba tutumlarının duygu düzenlemeyi nasıl olumlu yönde etkilediği konusunda ebeveynler bilgilendirilebilir. Ergenlerin duygu düzenleme stratejilerini kullanmada ebeveynlerini rol model aldıkları düşünüldüğünde, ebeveynlerin kendi kullandıkları duygu düzenleme stratejilerini fark etmesi sağlanabilir. Ardından ebeveynlerin duygu düzenlemelerini geliştirmeye yönelik psikoeğitim programları düzenlenebilir. Ergenlik döneminde algılanan anne baba tutumları ve yaratıcılık arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görüldüğünden, araştırmacılara bu alandaki çalışmaların arttırılması ve aracı değişkenlerin de dikkate alınarak yeni çalışmalar tasarlanması önerilmektedir. Ayrıca ergenlerin duygu düzenlemelerinde algılanan anne baba tutumlarının önemli olduğu görüldüğünden, araştırmacılara ergenlik çağında çocuğu olan anne babaların duygu düzenlemelerini geliştirmeye yönelik derinlemesine nitel çalışmalar yapması, bu konuda ergen ve ebeveyn görüşlerini alarak duygu düzenlemeyi geliştirmeye yönelik çalışmalar planlaması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, B. (2004). *Coğrafya öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımı* [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Bailen, N. H., Green, L. M. ve Thompson, R. J. (2019). Understanding emotion in adolescents: a review of emotional frequency, intensity, instability and clarity. *Emotion Review*, 11(1), 63-73. <https://doi.org/10.1177/1754073918768878>
- Barbot, B. ve Heuser, B. (2017). Creativity and identity formation in adolescence: A developmental perspective. M. Karwowski ve J. C. Kaufman (Ed.), *The creative self: Effect of beliefs, selfefficacy, mindset and identity* (s. 87-98) içinde. Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12809790-8.00005-4>
- Baumrind, D. (1971). Harmonious parents and their preschool children. *Developmental Psychology*, 4(1), 99-102. <https://doi.org/10.1037/h0030373>
- Becker, A. P. S., Vieira, M. L. ve Crepaldi, M. A. (2019). Attachment behavioral and parenting definitions, based on a cross-cultural approach: a review of the literature. *Psicogenetic*, 22, 211-235. <https://doi.org/10.17081/psico.22.42.3507>
- Bell, A. V. (2020). Bubble wrapping vs. helping him learn his way: gender and definitions of parenting through the case of infertility. *Journal of Family Studies*, 26, 16-31. <https://doi.org/10.1080/13229400.2017.1292943>
- Bergström, M., Sarkadi, A., Hjern, A. ve Fransson, E. (2019). "We also communicate through a book in the diaper bag" Separated parents' ways to coparent and promote adaptation of their 1-4 year-olds in equal joint physical custody. *Plos One*, 14(4), e0214913. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0214913>
- Bibi, F., Chaudhry, A. G., Awan, E. A. ve Tariq, B. (2013). Contribution of parenting style in life domain of children. *JOSR Journal of Humanities and Social Science*, 12(2), 91-95. <https://doi.org/10.21512/humaniora.v10i2.5476>
- Borelli, J. L., Margolin, G. ve Rasmussen, H. F. (2014). Parental overcontrol as a mechanism explaining the longitudinal association between parent and child anxiety. *Journal of Child and Family Studies*, 24, 1559-1574. <https://doi.org/10.1007/s10826-014-9960-1>
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (12. Baskı). Pegem Yayıncılık.
- Cui, L., Morris, A. S., Criss, M. M., Houlberg, B. J. ve Silk, J. S. (2014). Parental psychological control and adolescent adjustment: The role of adolescent emotion regulation. *Parenting*, 14(1), 47-67. <https://doi.org/10.1080/15295192.2014.880018>
- Çingir, H. (1990). *Örnekleme Kuramı*. H.Ü. Fen Fakültesi Basımevi.
- Daniels, S. ve Daniel, B. (2015). *Raising creative kids* (Ü. Ogurlu-F. Kaya, Çev.). Eğiten Kitap Yayıncılık.

- Deng, L., Wang, L. ve Zhao, Y. (2016). How creativity was affected by environmental factors and individual characteristics: a cross-cultural comparison perspective. *Creativity Research Journal*, 28(3), 357-366. <https://doi.org/10.1080/10400419.2016.1195615>
- Ebrahimi, L., Amiri, M., Mohamdlou, M. ve Rezapur, R. (2017). Attachment Styles, Parenting Styles, and Depression. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15(5), 1064–1068. <https://doi.org/10.1007/s11469-017-9770-y>
- Eisenberg, N. ve Morris, A. S. (2002). Children's emotion-related regulation. H. Reese ve R. Kail (Ed.), *Advances in child development and behavior* (s. 189-229) içinde. Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2407\(02\)80042-8](https://doi.org/10.1016/S0065-2407(02)80042-8)
- Ernst, M., Brähler, E., Klein, E. M., Jünger, C., Wild, P. S., Faber, J., Schneider, A. ve Beutel, M. E. (2020). What's past is prologue: Recalled parenting styles are associated with childhood cancer survivors' mental health outcomes more than 25 years after diagnosis. *Social Science & Medicine*, 252, 112916. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.112916>
- Esen, S. ve Ayverdi, L. (2020). Anne-babanın mükemmeliyetçilik algısı ile ortaokul öğrencilerinin yaratıcılıkları arasındaki ilişki. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 253-275
- Fan, J. ve Zhang, L. F. (2014). The role of perceived parenting styles in thinking styles. *Learning and Individual Differences*, 32(3), 204–211. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2014.03.004>
- Fang, Y. C. ve Shen, Y. H. (2021). The relationship between undergraduate students' parenting style and creativity. *Psychology*, 12, 498-510. <https://doi.org/10.4236/psych.2021.124031>
- Fearon, D. D., Copeland, D. ve Saxon, T. F. (2013). The relationship between parenting styles and creativity in a sample of Jamaican children. *Creativity Research Journal*, 25(1), 119–128. <https://doi.org/10.1080/10400419.2013.752287>
- Fletcher, K., Parker, G., Bayes, A., Paterson, A. ve McClure, G. (2014). Emotion regulation strategies in bipolar II disorder and borderline personality disorder: Differences and relationships with perceived parental style. *Journal of Affective Disorders*, 157, 52-9. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2014.01.001>
- Gambin, M., Woźniak-Prus, M., Konecka, A. ve Sharp, C. (2020). Relations between attachment to mother and father, mentalizing abilities and emotion regulation in adolescents. *European Journal of Developmental Psychology*, 1–20. <https://doi.org/10.1080/17405629.2020.1736030>
- Glăveanu, V. P., Hanchett Hanson, M., Baer, J., Barbot, B., Clapp, E. P., Corazza, G. E. ve Sternberg, R. J. (2019). Advancing creativity theory and research: A sociocultural manifesto. *The Journal of Creative Behavior*, 1–5. <https://doi.org/10.1002/jocb.395>
- Gralewski, J. ve Jankowska, D. M. (2020). Do parenting styles matter? Perceived dimensions of parenting styles, creative abilities and creative self-beliefs in adolescents. *Thinking Skills and Creativity*, 38, 100709. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100709>

- Gratz, K. L. ve Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: development, factor structure and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26(1), 41-54. <https://doi.org/10.1007/s10862-008-9102-4>
- Gross, J. J. (1998). The emerging field of emotion regulation: An integrative review. *Review of General Psychology*, 2(3), 271-299. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>
- Gross, J. J. ve John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal Of Personality and Social Psychology*, 85(2), 348. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348>
- Guo, J., Zhang, J. ve Pang, W. (2021). Parental warmth, rejection, and creativity: The mediating roles of openness and dark personality traits. *Personality and Individual Differences*, 168, 110369. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110369>
- Guo, M. ve Wu, Q. (2011). Parenting styles and academic achievement: The mediating role of conscientiousness and motivation. *Psychological Research*, 4(2), 44-47. <https://doi.org/10.29329/epasr.2018.178.5>
- Ha, J. H. ve Jue, J. (2018). The mediating effect of emotion inhibition and emotion regulation between adolescents'perceived parental psychological control and depression. *SAGE Open*, 8(3), 215824401879368. <https://doi.org/10.1177/2158244018793680>
- Hajal, N. J. ve Paley, B. (2020). Parental emotion and emotion regulation: A critical target of study for research and intervention to promote child emotion socialization. *Developmental Psychology*, 56(3), 403-417. <https://doi.org/10.1037/dev0000864>
- Herd, T., King-Casas, B. ve Kim-Spoon, J. (2020). Developmental changes in emotion regulation during adolescence: Associations with socioeconomic risk and family emotional context. *Journal of Youth and Adolescence*. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01193-2>
- Hong, P. ve Cui, M. (2020). Helicopter parenting and college students' psychological maladjustment: the role of self-control and living arrangement. *Journal of Child and Family Studies*, 29, 338-347. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01541-2>
- Hou, Y., Xiao, R., Yang, X., Chen, Y., Peng, F., Zhou, S., Zeng, X. ve Zhang, X. (2020). Parenting style and emotional distress among chinese college students: A potential mediating role of the zhongyong thinking style. *Frontiers in Psychology*, 11, 1-13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01774>
- İnce, Ş. İ. (2020). *Üniversite öğrencilerinde algılanan ebeveyn kabul-reddi ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide reddedilme duyarlılığı ve duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünün incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Jin, Z., Zhang, X. ve Han, Z. R. (2017). Parental emotion socialization and child psychological adjustment among chinese urban families: Mediation through child emotion regulation and

- moderation through dyadic collaboration. *Frontiers in Psychology*, 8, 2198. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.02198>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Karimi, S., Pirmoradi, M., Ashouri, A. ve Aghebati, A. (2021). Relationship of temperament and character traits, emotional regulation and perceived parenting with self-harming behaviors in adolescents. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 26(4), 448-463. <https://10.32598/ijpcp.26.4.2955.2.1>
- Karmakar, M., Elhai, J. D., Amialchuk, A. A. ve Tietjen, G. E. (2017). Do personality traits mediate the relationship between childhood abuse and migraine? An exploration of the relationships in young adults using the add health dataset. *Headache the Journal of Head and Face Pain*, 58(2), 243-259. <https://doi.org/10.1111/head.13206>
- Kim, K. H. (2016). *The Creativity Challenge: How We Can Recapture American Innovation*. Prometheus Books.
- Kim, K. H. ve Park, S. G. (2020). Relationship between parents' cultural values and children's creativity. *Creativity Research Journal*, 1-15. <https://doi.org/10.1080/10400419.2020.1821566>
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). *Sanatta Eğitim: Görmek, Öğretmek, Yaratmak*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Korzynski, P., Paniagua, J. ve Rodriguez-Montemayor, E. (2019). Employee creativity in a digital era: The mediating role of social media. *Management Decision*, 58(1), 1100-1117. <https://doi.org/10.1108/MD-05-2018-0586>
- Lamborn, S., Mounts, N. S., Steinberg, L. ve Dornbusch, S. M. (1991). Parents of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent and neglectful families. *Child Development*, 62(5), 1049-1065.
- Lebuda, I. ve Csikszentmihalyi, M. (2020). All you need is love: The importance of partner and family relations to highly creative individuals' well-being and success. *The Journal of Creative Behavior*, 54(1), 100-114. <https://doi.org/10.1002/jocb.348>
- Lebuda, I., Jankowska, D. M. ve Karwowski, M. (2020). Parents' creative self-concept and creative activity as predictors of family lifestyle. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(24), 9558. <https://doi.org/10.3390/ijerph17249558>
- Lee, S. M., Daniels, M. H. ve Kissinger, D. B. (2006). Parental influences on adolescent adjustment: parenting styles versus parenting practices. *The Family Journal*, 14(3), 253-259. <https://doi.org/10.1177/1066480706287654>
- Liang, C. C. ve Yuan, Y. H. (2020). Exploring Children's Creative Self-Efficacy Affected by After-School Program and Parent-Child Relationships. *Frontiers in Psychology*, 11, 2237. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02237>

- Lianos, P. G. (2015). Parenting and social competence in school: The role of preadolescents' personality traits. *Journal of Adolescence*, 41, 109–120. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2015.03.006>
- Loechner, J., Sfärlea, A., Starman, K., Oort, F., Thomsen, L. A., Schulte-Körne, G. ve Platt, B. (2019). Risk of depression in the offspring of parents with depression: the role of emotion regulation, cognitive style, parenting and life events. *Child Psychiatry & Human Development*. <https://doi.org/10.1007/s10578-019-00930-4>
- Maccoby, E. E. ve Martin, J. A. (1983). *Socialization in the context of the family: Parent-child interaction*. E. M. Hetherington ve P. H. Mussen (Ed.), *Handbook of child psychology: socialization, personality and social development* (s. 1-101) içinde. Wiley.
- Maciejewski, D. F., Van Lier, P. A., Branje, S. J., Meeus, W. H. ve Koot, H. M. (2017). A daily diary study on adolescent emotional experiences: measurement invariance and developmental trajectories. *Psychological Assessment*, 29(1), 35–49. <https://doi.org/10.1037/pas0000312>
- Madjar, N., Oldham, G. R. ve Pratt, M. G. (2002). There's no place like home? The contributions of work and nonwork creativity support to employees' creative performance. *Academy of Management Journal*, 45, 757–767. <https://doi.org/10.2307/3069309>
- Mageau, G. A., Bureau, J. S., Ranger, F., Allen, M. ve Soenens, B. (2016). The role of parental achievement goals in predicting autonomysupportive and controlling parenting. *Journal of Child and Family Studies*, 25, 1702–1711. <https://doi.org/10.1007/s10826-015-0341-1>
- Miller, A. L., Lambert, A. D. ve Neumeister, K. L. S. (2012). Parenting style, perfectionism, and creativity in high-ability and high-achieving young adults. *Journal for the Education of the Gifted*, 35, 344–365. <https://doi.org/10.1177/0162353212459257>
- Moilanen, K. L., Padilla-Walker, L. M. ve Blaacker, D. R. (2018). Dimensions of short-term and longterm self-regulation in adolescence: associations with maternal and paternal parenting and parentchild relationship quality. *Journal of Youth and Adolescence*, 47, 1409–1426. <https://doi.org/10.1007/s10964-018-0825-6>
- Moltafet, G., Sadati Firoozabadi, S. S. ve Pour-Raisi, A. (2018). Parenting style, basic psychological needs, and emotional creativity: a path analysis. *Creativity Research Journal*, 30, 187–194. <https://doi.org/10.1080/10400419.2018.1446748>
- Moreira, H. ve Canavarro, M. C. (2019). Mindful parenting is associated with adolescents' difficulties in emotion regulation through adolescents' psychological inflexibility and self-compassion. *Journal of Youth and Adolescence*. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01133-9>
- Moreira, H., Caiado, B. ve Canavarro, M. C. (2020). Is mindful parenting a mechanism that links parents' and children's tendency to experience negative affect to overprotective and supportive behaviors? *Mindfulness*. <https://doi.org/10.1007/s12671-020-01468-6>

- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S. ve Robinson, L. R. (2007). The role of family context in development of emotion regulation. *Social Development*, 16(2), 361-388. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x>
- Mozafari, S. (2014). Prediction of creativity and academic achievement based on child rearing styles. *International Journal of Psychology and Behavioral Research*, 3(3), 166-176. <https://doi.org/10.1515/ctra-2019-0012>
- Nejad, B., Jenaabadi, H., Ghafarsuja, N. ve Heydarribisafar, H. (2015). Study of the relationship between parenting attitude of youth fostering and creativity among students of universities. *Journal of Behavioral and Brain Science*, 5, 148-156.
- Olivari, M. G., Cucci, G., Bonanomi, A., Tagliabue, S. ve Confalonieri, E. (2018). Retrospective paternal and maternal parenting styles, regulatory self-efficacy and adolescent risk taking. *Marriage & Family Review*, 54(3), 282-95. <https://doi.org/10.1080/01494929.2017.1403990>
- Perry, N. B., Dollar, J. M., Calkins, S. D., Keane, S. P. ve Shanahan, L. (2020). Maternal socialization of child emotion and adolescent adjustment: Indirect effects through emotion regulation. *Developmental Psychology*, 56(3), 541-552. <https://doi.org/10.1037/dev0000815>
- Powers, A. ve Casey, B. J. (2015). The adolescent brain and the emergence and peak of psychopathology. *Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy*, 14(1), 3-15. <https://doi.org/10.1080/15289168.2015.1004889>
- Pugsley, L. ve Acar, S. (2020). Supporting creativity or conformity? influence of home environment and parental factors on the value of children's creativity characteristics. *The Journal of Creative Behavior*, 54(3), 598-609. <https://doi.org/10.1002/jocb.393>
- Ren, F., Li, Y. ve Zhang, J. (2017). Perceived parental control and Chinese middle school adolescents' creativity: The mediating role of autonomous motivation. *Psychology of Aesthetics, Creativity and the Arts*, 11(1), 34-42. <https://doi.org/10.1037/aca0000078>
- Rönnlund, M. ve Karlsson, E. (2006). The relation between dimensions of attachment and internalizing or externalizing problems during adolescence. *The Journal of Genetic Psychology*, 167, 47-63. <https://doi.org/10.3200/gntp.167.1.47-63>
- Rubin, K. H. ve Burgess, K. (2002). Parents of aggressive and withdrawn children. M. Bornstein, (Ed.), *Handbook of parenting* (s.383-418) içinde. Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Rugancı, R. N. (2008). *The relationship among attachment style, affect regulation, psychological distress and mental construction of the relational world*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Rutherford, H. J. V., Wallace, N. S., Laurent, H. K. ve Mayes, L. C. (2015). Emotion regulation in parenthood. *Developmental Review*, 36, 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2014.12.008>
- Semiz, M. (2007). *İstatistik Laboratuvarı & SPSS-MP*. Dizgi Ofset Matbaacılık.

- Shalley, C. E., Gilson, L. L. ve Blum, T. C. (2009). Interactive effects of growth need strength, work context, and job complexity on self-reported creative performance. *Academy of Management Journal*, 52, 489–505. <https://doi.org/10.5465/AMJ.2009.41330806>
- Shorer, M. ve Leibovich, L. (2020). Young children's emotional stress reactions during the COVID-19 outbreak and their associations with parental emotion regulation and parental playfulness. *Early Child Development and Care*, 1–11. <https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1806830>
- Si, S., Zhang, S., Yu, Q. ve Zhang, J. (2018). The interaction of DRD2 and parenting style in predicting creativity. *Thinking Skills and Creativity*, 27, 64–77. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2017.11.001>
- Smetana, J. G. (2017). Current research on parenting styles, dimensions, and beliefs. *Current Opinion in Psychology*, 19–25. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.02.012>
- Song, J. J., Gu, C. H. ve Zhang, Y. X. (2013). The effect of left-at home adolescents' Internet use on their social creativity: The mediating role of social relationship network. *Chinese Journal of Special Education*, 161(11), 63–69.
- Suldo, S. M. ve Huebner, E. S. (2004). The role of life satisfaction in the relationship between authoritative parenting dimensions and adolescent problem behavior. *Social Indicators Research*, 66(1/ 2), 165–195. <https://doi.org/10.1023/B:SOCI.0000007498.62080.1e>
- Van der Zanden, P. J. A. C., Meijer, P. C. ve Beghetto, R. A. (2020). A review study about creativity in adolescence: Where is the social context? *Thinking Skills and Creativity*, 38, 100702. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100702>
- Whetton, D. A. ve Cameron, K. S. (2002). *Answer to exercises taken from developing management skills* (3. Baskı). Pearson Education.
- White, R. ve Renk, K. (2012). Externalizing behavior problems during adolescence: an ecological perspective. *Journal of Child and Family Studies*, 21(1), 158–171. <https://doi.org/10.1007/s10826-011-9459-y>
- Wu, Y., Yuan, C.-H. ve Pan, C. I. (2018). Entrepreneurship education: An experimental study with information and communication technology. *Sustainability*, 10(3), 691–704. <https://doi.org/10.3390/su10030691>
- Yılmaz, A. (2000). Anne Baba Tutum Ölçeği'nin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 7(3), 160–172.
- Zhang, D., Zhou, Z., Gu, C., Lei, Y. ve Fan, C. (2018). Family socioeconomic status and parent-child relationships are associated with the social creativity of elementary school children: the mediating role of personality traits. *Journal of Child and Family Studies*, 27, 2999–3007. <https://doi.org/10.1007/s10826-018-1130-4>
- Zheng, W., Wu, Y. J., Ma, Z. ve Mai, Y. (2019). Is overparenting harmful to creativity? *Creativity and Innovation Management*, 1–12. <https://doi.org/10.1111/caim.12346>

Zimmer-Gembeck, M. J., Kerin, J. L., Webb, H. J., Gardner, A. A., Campbell, S. M., Swan, K. ve Timmer, S. G. (2019). Improved perceptions of emotion regulation and reflective functioning in parents: two additional positive outcomes of parent-child interaction therapy. *Behavior Therapy*, 50, 340–352. <https://doi.org/10.1016/j.beth.2018.07.002>

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

The attitudes and values that parents have while raising their children, the way they teach concepts and behaviors to their children, constitute their parental attitudes (Becker et al., 2019; Bell, 2020). Considering the results of the studies, adolescents who continue to grow up in environments where democratic and tolerant parental attitudes are exhibited by their parents are positively supported in many areas and creativity is one of these areas (Deng et al., 2016; Guo and Wu, 2011; Ren et al., 2017; Si et al., 2018). Knowing the factors affecting the creativity of adolescents is important in terms of developing adolescent creativity. It has been observed that exhibiting positive parenting attitudes, communicating well with adolescents, supporting the development of adolescents, adapting sensitively to their changing needs are perceived positively by adolescents and this has a positive effect on adolescents' lives, self-efficacy and emotion regulation (Smetana, 2017; White & Renk, 2012). Studies on parenting attitudes and their perceptions by adolescents have shown that parenting styles can have a significant impact on the mood of adolescents (Ebrahimi et al., 2017; Ernst et al., 2020; Hong and Cui, 2020; Hou et al., 2020). Studies show that parents who allow their children to express their feelings and comfort, encourage and help the child solve problems generally have children who can regulate their emotions better (Jin et al., 2017; Perry et al., 2020).

Method

Correlational screening method was used in order to describe the relationships between perceived parental attitudes by adolescents, their creativity and emotional regulation difficulties. A multiple linear regression analysis was used to reveal the predictive role of perceived parental attitudes on adolescents' creativity and emotion regulation difficulties. When the scores obtained do not show a normal distribution, regression analysis can be performed to the new scores taken by performing the square root when positive skewness is observed and logarithmic transformation scores when an extremely positive skewness is observed (Büyüköztürk, 2010; Semiz, 2007). In this study, the square root transformation was applied to the creativity scores that did not show normal distribution, and logarithmic transformation was performed for the total emotion regulation scores before the regression analysis.

Results

According to the results of the regression analysis conducted to determine to what level parents' attitudes explain creativity, parental attitude scores explained 1.2% of the creativity scores. Given another regression analysis testing the predictive role of parents' attitudes on emotion regulation difficulties, the scores obtained from the parental attitude scale explained

22.7% of the total scores obtained from the Difficulties in Emotion Regulation Scale. As a result of the analyzes, it was seen that the parental attitudes perceived by the adolescents were very low in predicting the creativity of the adolescents, while the perceived parental attitudes of the adolescents predicted the adolescents' emotional regulation difficulties. As the level of adolescents' perception of their parents as democratic and caring increases, their difficulty in emotion regulation decreases.

Discussion & Conclusion

As a result of parents' democratic attitudes towards adolescents, adolescents will have the opportunity to think and produce more freely and grow up as a more autonomous individual. It is also thought that it is important for the family to support the development of the adolescent's imagination and to be a role model for the adolescents in terms of creativity and divergent thinking. In the overprotective parenting style, the child's ability to cope with the difficulties and problems is prevented by being protective, and the child's characteristics such as problem solving and creativity are damaged (Fang & Shen, 2021; Zhang et al., 2018). If parents want adolescents to develop creativity, they should value behaviors that support creativity development and support the development of autonomy and opportunities for self-expression; should avoid imposing their own ideas and provide a free thinking and productive environment for the adolescent (Lebuda, Jankowska, & Karwowski, 2020; Liang & Yuan, 2020; Wu et al., 2018).

In adolescence period when intense emotional changes are experienced, the attitudes of parents are also important in terms of emotional regulation of children (Jin et al., 2017; Karimi, Pirmoradi, Ashouri, & Aghebati, 2021; Moreira & Canavarro, 2019). As adolescents establish healthy communication with their parents, they experience better emotion regulation processes and cope with many life events more easily. Likewise, it is of great importance for parents to be role models for adolescents in emotion regulation, so that adolescents can learn healthy emotion regulation.